

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.137/2022/12.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2023. február 9. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ÍTÉLETET:

A kábítószer-kereskedelem büntette miatt Terhelt1 és társa ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 2022. február 17. napján kihirdetett 10.B.69/2021/39. számú ítéletet megváltoztatja.

Az Terhelt1 I. r. vádlott terhén megállapított cselekményt kábítószer-kereskedelem büntettének [Btk. 176. § (1) bekezdés 4. fordulat és (3) bekezdés] minősíti.

Az Terhelt1 I. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát – a végrehajtás felfüggesztésére vonatkozó rendelkezés egyidejű mellőzésével – 5 (öt) évre súlyosítja, egyben öt 5 (öt) év közügyektől eltiltásra is ítéli.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház.

Az Terhelt1 I. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztésbe az előzetes fogvatartás és bűnügyi felügyelet beszámításáról, illetve a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról szóló ítéleti rendelkezésből az „annak végrehajtása esetén” kitélt mellőzi.

Elrendeli a Budaörsi Járásbíróság 11.B.90/2016/6. számú ítéletével Terhelt1 I. r. vádlottal szemben kiszabott 1 (egy) év 10 (tíz) hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztés végrehajtását.

A Terhelt2 II. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtását a közügyektől eltiltás egyidejű mellőzésével 5 (öt) évi próbaidőre felfüggeszti.

Megállapítja, hogy a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezések a Terhelt2 II. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén irányadóak.

A Pest Megyei Rendőrfőkapitányság Érdi Rendőrkapitányság által

– 13110/764-132/2020. bü. számon lefoglalt és P-7/2020. számon nyilvántartott 105 500 (százöttezer-ötszáz) Ft,

– 13110/764-116/2020. bü. számon lefoglalt és P-5/2020. számon nyilvántartott 760 000 (hétszázhatvanezer) Ft,

– 13110/764-119/2020. bü. számon lefoglalt és P-6/2020. számon nyilvántartott 90 (kilencven) horvát kuna,

– 13110/764-139/2020. bü. számon lefoglalt és P-8/2020. számon nyilvántartott 75 (hetvenöt) euró

lefoglalásának megszüntetését mellőzi, és ezekre a pénzösszegekre vagyonekhozást rendel el Terhelt1 I. r. vádlottal szemben.

A Terhelt2 II. r. vádlottól lefoglalt 420 000 (négy százhuszezer) Ft vonatkozásában annak visszatartására vonatkozó rendelkezést mellőzi, és ezen összeget tanú6-nak (cím224) rendeli kiadni.

A Budapest Környéki Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bny.I.45/2021. számon nyilvántartott 2 db mérleg lefoglalásának megszüntetését mellőzi, és azokat elkobozza.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy Terhelt2 II. r. vádlott lakcíme cím224

A másodfokú eljárásban felmerült bünygyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS

[1] A Budapest Környéki Törvényszék a 2022. február 17. napján kihirdetett 10.B.69/2021/39. számú ítéletével Terhelt1 I. r. vádlottat kábítószer birtoklása büntette [Btk. 178. § (1) bekezdés IV. fordulat, (2) bekezdés *b*) pont] miatt 2 év – végrehajtásában 4 évi próbaidőre felfüggesztett – börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, terhelt2 II. r. vádlottat kábítószer-kereskedelem büntette [Btk. 176. § (1) bekezdés IV. fordulat] miatt 2 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. A törvényszék a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját mindkét vádlott esetében a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napban határozta meg. Rendelkezett a vádlottak által előzetes fogvatartásban és bűnügyi felügyelet hatálya alatt töltött idő beszámításáról, és Terhelt2 II. r. vádlottal szemben 1 551 000 Ft vagyyonelkobzást rendelt el. Az elsőfokú ítélet rendelkezett a bűnjelekről és az eljárás során felmerült bűnügyi költségről is.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész fellebbezést jelentett be Terhelt1 I. r. vádlott terhére, a bűnösség kábítószer-kereskedelem büntetésében való kimondása, hosszabb tartamú, végrehajtandó szabadságvesztés, közügyektől eltiltás, pénzbüntetés kiszabása és vagyonelkobzás alkalmazása érdekében. Az ügyész Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében tudomásul vette az ítéletet. Az ítéletet Terhelt1 I. r. vádlott és védője tudomásul vette. Terhelt2 II. r. vádlott védője az ítélet ellen enyhítésért jelentett be fellebbezést. Terhelt2 II. r. vádlott az elsőfokú bírósági tárgyaláson a jogorvoslat kérdésében egyértelmű nyilatkozatot nem tett, csak kifejezte az ítélettel szembeni elégedetlenségét.

[3] Az ügyész fellebbezésében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság nem adta kellő indokát annak, hogy miért nem látta megállapíthatónak Terhelt1 I. r. vádlott bűnösségét a kábítószer-kereskedelem büntetésében. Álláspontja szerint a törvényszék iratellenes megállapításokat tett, a megállapítható tényekből további tényekre helytelenül következtetett, és a bizonyítékokkal alátámasztott tényekkel szemben egy konkrét alap nélküli feltételezésre alapozta a döntését. Az ügyészi álláspont szerint az I. r. vádlott lakóhelyén tartott házkutatás során megtalált kábítószer, annak fajtája, mennyisége, csomagolásának módja, az adagolást elősegítő mérleg és a nagy mennyiségű készpénz alátámasztotta a II. r. vádlott terhelő vallomását.

[4] Az ügyész nem értett egyet azzal a feltételezéssel, hogy Terhelt2 II. r. vádlott a korábbi szabadulás reményében terhelte az I. r. vádlottat. Kifejtette, hogy ezzel a II. r. vádlott elkövette volna a hamis vád büntetését is, és arra sem lenne magyarázat, a II. r. vádlott honnan szerzett tudomást az I. r. vádlott nevééről, külsejéről, szokásairól, rendszerinti tartózkodási helyéről. Az elsőfokú bíróság nem adott magyarázatot arra, hogy mi lehet az oka annak, hogy az I. r. vádlottól olyan fajtájú és mennyiségű kábítószer került elő, mint amiről a II. r. vádlott adott számot. Nincs magyarázat arra sem, hogy a II. r. vádlott a feltáró jellegű beismerő

vallomásaiban miért éppen az I. r. vádlott cselekvőségét érintő részben nyilatkozna valótlanul. Hivatkozott az ügyész arra is, hogy az elsőfokú bíróság felnagyította a II. r. vádlott vallomásaiban tapasztalt kisebb ellentmondásokat, de az ezeknél nagyobb súlyú egyezőségekkel nem foglalkozott, azokra magyarázatot nem adott. Az ügyészi fellebbezés részletesen számba vette az elsőfokú ítélet iratellenes megállapításait.

[5] A szankcióalkalmazásról előadta, hogy az Terhelt1 I. r. vádlott tekintetében indokolatlanul enyhe, a két vádlott cselekményét és a szankciókat összevetve pedig kirívó belső aránytalanság tárható fel. A korábban már kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmény miatt felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt, az elsőfokú ítélet szerint 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményt elkövető I. r. vádlottat felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte, míg a büntetlen előéletű, feltáró jellegű beismerő vallomást tett, 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő II. r. vádlottat 2 év végrehajtandó szabadságvesztésre.

[6] Az ügyészi fellebbezés utal arra, hogy „a komplett elsőfokú bírósági eljárás során olybá tűnt, hogy az elsőfokú bíróság I. r. Terhelt1 vádlotthoz elnézően, míg II. r. Terhelt2 vádlotthoz szigorral viszonyult”. Ezt a következtetést az ügyész többek között abból vonta le, hogy a törvényszék két alkalommal határozott az I. r. vádlottal szemben elrendelt bűnügyi felügyelet „indokolatlan mértékű” kiterjesztéséről, melyet a Fővárosi Ítéltábla mindkét esetben megváltoztatott. Az ügyész szerint azért szabott ki végül a törvényszék az I. r. vádlottal szemben felfüggesztett szabadságvesztést, hogy elejét vegye a kényszerintézkedés további fenntartásának, és ezzel kapcsolatosan esetlegesen egy harmadik, az álláspontjától eltérő ítéltáblai határozat meghozatalának.

[7] Végül az ügyészi fellebbezés kitért arra is, hogy az elsőfokú bíróság Terhelt2 II. r. vádlottal szemben hosszabb tartamú közügyektől eltiltást szabott ki, mint amit az ügyészség mértékes indítványa tartalmazott. Ugyan ez törvényes volt, mivel az elsőfokú bíróság hatályon kívül helyezte a beismerő nyilatkozat elfogadásáról szóló végzését, méltányosnak viszont nem tekinthető, hiszen a bizonyításra a II. r. vádlott érdekében került sor, és az részben sikeres is volt.

[8] Mindezek alapján az ügyész indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet változtassa meg, Terhelt1 I. r. vádlott tekintetében a tényállást a vádiratban írtaknak megfelelően állapítsa meg, őt a Btk. 176. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő kábítószer-kereskedelem büntetében mondja ki bűnösnek, vele szemben végrehajtandó fegyházbüntetést, közügyektől eltiltást és pénzbüntetést szabjon ki, rendelje el a korábbi felfüggesztett szabadságvesztés büntetés végrehajtását és alkalmazzon vele szemben vagyonelkobzást.

[9] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.754/2021/18. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Álláspontja szerint a törvényszék a tényállást részben

megalapozatlanul állapította meg, mert az hiányos, iratellenes és téves ténybeli következtetéseken alapul, és ebből következően az ezzel kapcsolatos indokolás sem volt teljes körű.

[10] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság fenntartás nélkül fogadta el Terhelt1 I. r. vádlott védekezését, annak ellenére, hogy ezzel ellentétes bizonyítékok álltak a rendelkezésére. Így nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy az I. r. vádlott elfogása előtt kokaint fogyasztott, miközben a II. r. vádlott vallomásából arra volt adat, hogy az I. r. vádlott kábítószerterjesztői tevékenysége a marihuána mellett a kokainra is kiterjedt. Azt sem értékelte az elsőfokú bíróság, hogy az orvosszakértői vélemény adatai szerint a II. r. vádlott már évek óta panaszmentes volt, így nem is lehetett szüksége a nála megtalált mennyiségű kábítószerre fájdalomcsillapítás céljából. A II. r. vádlott elfogadható magyarázatot adott arra, hogy miért nem terhelte már az első vallomásában az I. r. vádlottat, és a saját kábítószer-kereskedői magatartásának enyhébb megítélését nem várhatta attól, hogy terhelő vallomást tesz társára.

[11] Az, hogy a II. r. vádlott látásból ismerhette az I. r. vádlottat, nem lett volna elegendő olyan konkrét információk közléséhez, amelyet az I. r. vádlottal kapcsolatban el tudott mondani. A vallomásában tapasztalt kisebb pontatlanságok nem ronthatják le a terhelő vallomás hatását, mivel azok olyan kisebb részletekre terjedtek ki, amelyek a körülményekkel magyarázhatók, illetve különösebb jelentőségük nincs. Ezzel szemben az I. r. vádlott védekezése – az ügyészi fellebbezésben írtakon túl – azért sem fogadható el, mert azon állítását, amely szerint barátnője elől eldugta a füvet, az elfogásáról készített rendőri jelentés és a kutatásról felvett jegyzőkönyv is cáfolja.

[12] Mindezek alapján a fellebbviteli főügyészség az ügyészi fellebbezésben írtakkal egyező tartalmú indítványt terjesztett elő.

[13] Terhelt2 II. r. vádlott védője is rámutatott fellebbezésében a két vádlottal szemben kiszabott büntetések aránytalanságára, és utalt a védenca javára írható enyhítő körülményekre. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a II. r. vádlottnak a kábítószer-kereskedelemből 270-800 000 Ft bevétele származhatott, „de nehéz megállapítani a haszon pontos összegét, így a vagyoneklobzás indokolt mértékét is.” A védő arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság mérsékelje a szabadságvesztés tartamát, annak végrehajtását függessze fel, a II. r. vádlottól lefoglalt 1 551 000 Ft-ot adja ki neki, és a kiadni rendelt 420 000 Ft visszatartását mellőzze.

[14] A másodfokú eljárásban megtartott nyilvános ülésen az ügyész perbeszédében az írásbeli indítványában foglaltakat fenntartotta. Azt annyival egészítette ki, hogy álláspontja szerint a Terhelt2 II. r. vádlott által tett beismerő nyilatkozat elfogadása nem volt törvényes, mivel a beismerés nem terjedt ki arra, hogy a tőle lefoglalt pénzeszközök az általa elkövetett bűncselekményből származtak volna. Ez azonban nem volt lényeges hatással az eljárás

lefolytatására, mivel az elsőfokú bíróság úgy tárgyalta tovább, mintha nem fogadta volna el a beismerő nyilatkozatot, majd később hatályon kívül is helyezte az erről szóló végzését.

[15] Terhelt1 I. r. vádlott védője perbeszédében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság hibátlanul indokolta meg azt, miért nem látta bizonyítottnak Terhelt1 I. r. vádlott kábítószerkereskedői tevékenységét, és az elkövetési időpont meghatározása során sem tévedett. Rámutatott arra, hogy a felülmérlegelés tilalma folytán abból a tényállásból kell kiindulni, amit a törvényszék megállapított, és nincsen olyan új bizonyíték, ami ezt a tényállást gyengítené. Idézte az orvosszakértői vélemény adatait, amely szerint a szakértői vizsgálat során Terhelt1 I. r. vádlott komoly fájdalmakról számolt be. Megismételte az elsőfokú bírósági tárgyaláson elhangzott perbeszédében előadott érveket arról, hogy az I. r. vádlott korábbi tartózkodási helyéről szolgáló családi ház, az általa használt autók típusa, a nála megtalált nylonzacskók kinézete hogyan cáfolja a II. r. vádlott terhelő vallomását. Hivatkozott arra, hogy az I. r. vádlottól lefoglalt mobiltelefon és számítógépek vizsgálata nem utal semmilyen kábítószerrel kapcsolatos tevékenységre, márpedig – a védő érvelése szerint – ilyen módon kellett volna tartania a kapcsolatot a vevőkkel. Ismét rámutatott arra, hogy „kábitószer nem árul senki, sehol” olyan módon, ahogy azt a II. r. vádlott vallomásaiban előadta Terhelt1 I. r. vádlottól, és ezt a vallomást tanú5 tanúvallomása is cáfolja. Elemezte a II. r. vádlott vallomásaiban feltárt ellentmondásokat, amely alapján arra a következtetésre jutott, hogy arra nem lehet tényállást alapítani. Összességében az I. r. vádlott védője az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[16] Terhelt2 II. r. vádlott védője perbeszédében az írásbeli fellebbezésében írtakat változtatás nélkül fenntartotta, annak csupán lényegi részeit emelte ki.

[17] Terhelt2 II. r. vádlott felszólalásában az I. r. vádlottat terhelő vallomásának hitelességére utalt. Utolsó szó jogán tett nyilatkozatában a javára írható enyhítő körülményeket hangsúlyozta,

[18] Az ügyész Terhelt1 I. r. vádlott terhére benyújtott és a Terhelt2 II. r. vádlott és védője által enyhítés érdekében bejelentett fellebbezések alaposak.

[19] Az elsőfokú ítélet ellen Terhelt1 I. r. vádlott terhére teljes körű fellebbezést nyújtott be az ügyészség, ami főszabály szerint megnyitja a teljes körű felülbírálatot [Be. 590. § (1) bekezdés]. Ugyanakkor Terhelt2 II. r. vádlott esetében kizárólag a szankcióalkalmazást érte jogorvoslati támadás, tehát a Be. 590. § (3) bekezdése folytán az ő tekintetében a felülbírálat terjedelme korlátozott volt. Mivel a két vádlott terhére rótt cselekményeket mind a vádirati, mind az ítéleti tényállás jól elhatároltan tartalmazza, a felülbírálat terjedelme is elkülöníthető volt, nem kellett alkalmazni a Be. 590. § (10) bekezdésében írt kiegészítő szabályt. Így tehát a felülbírálat Terhelt1 I. r. vádlott tekintetében kiterjedt az ítélet megalapozottságára, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseire, valamint az indokolás helyességére és

az eljárási szabályok megtartására is, míg Terhelt2 II. r. vádlott esetében a tényállás megalapozottságát az ítéltábla nem vizsgálhatta.

[20] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat túlnyomórészt betartotta, nem vétett olyan hibát, amely az ítélet feltétlen hatályon kívül helyezését vonná maga után [Be. 590. § (1) bekezdés]. A törvényszék két esetben nem tartotta be az eljárási szabályokat, azonban egyik szabálysértés sem vezetett az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezéséhez.

[21] A törvényszék a 2021. szeptember 29. napján tartott előkészítő ülésen kihirdetett 10.B.69/2021/17-I. számú végzésével elfogadta Terhelt2 II. r. vádlott beismerő nyilatkozatát. Ezt követően az előkészítő ülésen nem hozott ítéletet vele szemben, azonban kihirdette a 10.B.69/2021/17-II. számú végzést, amely szerint „a törvényszék megállapítja, hogy Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában az ügy előkészítő ülésen nem fejezhető be, annak eldöntését tárgyalásra utalja.” Ezután az elsőfokú bíróság a tárgyalást nyomban megkezdte mindkét vádlott részvételével.

[22] A törvényszéknek ez az eljárása nem áll összhangban az eljárási szabályokkal. Terhelt1 I. r. vádlott az előkészítő ülésen nem tett beismerő nyilatkozatot, így a törvényszék nem volt döntési helyzetben, a törvény kötelező rendelkezése alapján meg kellett tartani ezen vádlott tekintetében a tárgyalást. Ezért szükségtelen volt a tárgyalásra utalásról alakszerű végzést hozni. Terhelt2 II. r. vádlott esetében viszont rögzíteni kellett volna a jegyzőkönyvben, hogy milyen okból nem látta befejezhetőnek az ügyet előkészítő ülésen, ez azonban elmaradt.

[23] Az elsőfokú bíróság a 2022. február 17. napján tartott tárgyaláson kihirdetett 10.B.69/2021/39-I. számú végzésével hatályon kívül helyezte a Terhelt2 II. r. vádlott beismerő nyilatkozatának elfogadásáról szóló 10.B.69/2021/17-I. számú végzést. A végzés indokolása annyit tartalmaz, hogy „mivel a II. r. vádlott a vagyonelkobzás körében nem fogadta el a vádirati állítást, ezért erre a törvényszék bizonyítást vett fel”. A döntés alapjául szolgáló jogszabályhelyeket a törvényszék nem jelölte meg.

[24] A Be. 504. § (4) bekezdéséből következően a vádlott beismerő nyilatkozatának elfogadása esetén is csak akkor lehet elintézni az ügyet az előkészítő ülésen, ha annak nincs egyéb akadálya. A Be. 505. § (1) bekezdése szerint ha az ügy az előkészítő ülésen nem intézhető el, a vádlott és a védő a vádirati tényállás megalapozottságát és a bűnösség kérdését nem érintő bizonyítás lefolytatására és egyéb eljárási cselekményekre vonatkozó indítványt, bizonyíték kirekesztésére vonatkozó indítványt terjeszthet elő. Ezzel összhangban írja elő a Be. 522. § (1) bekezdése, hogy a beismerő nyilatkozat elfogadása után a vádirati tényállás megalapozottságára és a bűnösség kérdésére nem folytatható le további bizonyítás. A törvény arra is tartalmaz korrekciós mechanizmust, ha utóbb olyan bizonyíték merülne fel, amely érinti a beismert tények körét: a Be. 522. § (3) bekezdése szerint ha a lefolytatott bizonyítás

eredményéhez képest úgy látja, hogy a tényállás, illetve a Btk. szerinti minősítés változása folytán a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásának nem lett volna helye, az erről hozott végzést az ügyészség és a vádlott nyilatkozatának beszerzése után hatályon kívül helyezheti.

[25] Az előkészítő ülésen elhangzottakból arra lehet következtetni, hogy a törvényszék azért nem látta elintézhetőnek az ügyet az előkészítő ülésen, mert a II. r. vádlott vitatta a vagyonekbevonás összegét, és a Be. 74/A. § (3) bekezdése szerinti ellenbizonyítást kívánt a védelem lefolytatni. Azonban ennek az eredményét (ti. azt, hogy a vagyonekbevonás alá eső összeg alacsonyabb) az elsőfokú ítéleti tényállásában már nem jelenítette meg. Ez utóbbi annyiban kifogásolható, hogy az ítélet tényállásában már nem annak kellett volna szerepelni, hogy az „értékesítésből befolyt” 1.971.000,-Ft. készpénzt találták meg a II. r. vádlott lakásában. Ugyanis e körben találta eredményesnek a védelem által lefolytatott ellenbizonyítást az elsőfokú bíróság, ami az indokolás előző bekezdésében hivatkozott részéből ki is derült. Ezért a törvényszéknek a tényállásban csupán annak rögzítésére kellett volna szorítkoznia, hogy a II. r. vádlottól 1 971 000 Ft-ot foglaltak le, az a megoldás ilyen tények mellett már nem kifogásolható, ha a bíróság az indokolásban tér ki arra, ennek az összegben mekkora része esik vagyonekbevonás alá.

[26] Hangsúlyozni szükséges, hogy büntető anyagi jogi szempontból jelentős különbség van abban, hogy a lefoglalt összeget a kábítószer értékesítéséből befolyt jövedelemnek tekinti a bíróság, vagy csupán annyit rögzít, hogy ezt az összeget lefoglalták a vádlottól. Ugyanis előbbi esetben a lefoglalt pénzösszeg a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonnak minősül, és így a vagyonekbevonás jogalapja a Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontja. Ebben az esetben ellenbizonyításnak nincs helye, a bizonyítási teher általános szabályai érvényesülnek, és az ügyésznek kell bizonyítania a vagyon eredetét. Ha viszont a bíróság annak megállapítására szorítkozik, hogy a pénzösszeget lefoglalták a vádlottól, a vagyonekbevonás jogalapja a Btk. 74/A. § (1) bekezdés b) pontja vagy a (2) bekezdés a) pontja lehet. Ebben az esetben az ügyésznek csupán annyit kell bizonyítania, hogy a pénzösszeget a vádlottól foglalták le, és a védelem terhére esik a vagyon törvényes eredetének bizonyítása.

[27] Ugyan az elsőfokú bíróság részletes indokokat nem adott erről, a bizonyítási eljárás menetéből és az eljárási résztvevők nyilatkozataiból egyértelműen kitűnik, hogy a törvényszék a második esetkör alapján folytatta le a bizonyítási eljárást. Ez helyes és a hasonló ügyekben általánosan követett bírói gyakorlattal összhangban levő megoldás volt. Az elsőfokú bíróság akkor tévedett, amikor nem korrigálta a vádirati tényállás megállapítását a pénz eredetéről.

[28] Az ügyészség nem alap nélkül azzal érvelt, hogy Terhelt2 II. r. vádlottra méltánytalan helyzet állt elő akkor, amikor az ő javára lefolytatott és részben sikeres bizonyítás érdekében utalta a bíróság tárgyalásra az ügyet, majd nem tartotta irányadónak az ügyész előkészítő ülésen előterjesztett mértékes indítványát. Ezeket a fenntartásokat osztotta az ítéltábla is, ugyanakkor az előállt helyzet a szankcióalkalmazás felülbírálata során korrigálható volt.

[29] További eljárási szabályt sértett a törvényszék az ítélet szóbeli indokolásának jegyzőkönyvezése során. A 10.B.69/2021/39. számú jegyzőkönyv 22. oldalán rögzített szóbeli indokolás szinte kizárólag az ítélet kötelező tartalmi elemeinek megjelölésére korlátozódik, annyi konkrétumot tartalmaz, hogy a tényállásnak a vagyonek Kobzást érintő részét a bíróság az ügyészi perbeszédben, a II. r. vádlottra irányadó tényállást pedig „nagyobb részt” a védői perbeszédben foglaltak alapján állapította meg. Ezen kívül arra utal még a jegyzőkönyv, hogy a II. r. vádlott esetében nem volt megállapítható a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatti történt elkövetés.

[30] A Be. 445. § (2) bekezdés g) pontja szerint a jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell az ügydöntő határozat szóbeli indokolását. A Be. 445. § (3) bekezdéséből következik, hogy a szóbeli indokolást is röviden, de a szükséges részletességgel kell leírni, vagyis nem elegendő azt megjelölni, hogy a bíróság milyen témákra tért ki a szóbeli indokolás során. A cél az, hogy a szóbeli indokolás és az írásba foglalt ítélet indokolásának tartalmi egyezősége utólag ellenőrizhető legyen, így a határozat minden lényeges indokát rögzíteni kell a jegyzőkönyvben. Ennek a jelentőségét mutatja, hogy a Be. 608. § (1) bekezdés g) pontja szerint az elsőfokú ítélet feltétlen hatályon kívül helyezéséhez vezet az, ha az ítélet szóbeli indokolása során elhangzott és az írásba foglalt ítélet tényállási elemei a bűncselekmény minősítését befolyásoló mértékben térnek el egymástól. Ilyen azonban a jelen ügyben nem volt észlelhető, mert a jegyzőkönyvben rögzítettek közül az kiderül, hogy az elsőfokú bíróság elfogadta Terhelt1 I. r. vádlott védekezését, amiből – azt a rendelkező résszel egybevetve – levonhatók a szükséges következtetések abban a tekintetben, hogy mely tényeket érintően tért el a törvényszék által megállapított tényállás a vádirati tényállástól. Az eljárás résztvevői sem fogalmaztak meg semmilyen kifogást a szóban elhangzott indokok és az írásba foglalt ítélet tartalmi eltérése vonatkozásában, így a jegyzőkönyvezési hiba az érdemi felülbírálatnak nem képezhetette akadályát.

[31] Az ügyészi fellebbezés utalt az elsőfokon eljáró bíró elfogultságára, illetve arra, hogy Terhelt1 I. r. vádlottal szemben azért szabott ki felfüggesztett szabadságvesztést, hogy ezzel elkerülje a kényszerintézkedésről szóló végzés ismételt megváltoztatását. Az ítéltábla ezzel az ügyészi értékeléssel nem értett egyet. Az elsőfokú bíróság az eljárást túlnyomórészt törvényesen folytatta le, a bizonyítási eljárás megtervezése, a tárgyalás vezetése még csak közvetve sem utal semmilyen részrehajlásra. Az ítéltábla ugyan nem értett egyet az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységével, azonban az e téren tanúsított hibák mögött sem tárható fel egyértelmű elfogultság. Az pedig, hogy az elsőfokú bíróság a kényszerintézkedésről hozott végzés kedvezőtlen felülbírálatát kívánta volna elkerülni, minden ténybeli alapot nélkülöző spekuláció az ügyész részéről.

[32] Az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat – a fent részletezett szabálysértések leszámítva – betartotta. Az előkészítő ülésen a vádlottakat törvényes figyelmeztetést követően nyilatkoztatta arra, hogy beismerik-e a terhükre rótt bűncselekményt, és Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében törvényesen döntött a beismerő nyilatkozat elfogadásáról. Az ügyészség ugyan azt fejtette ki perbeszédében, hogy ez a döntés törvénysértő volt, az ítéltábla – a korábban már kifejtettek szerint – arra az álláspontra helyezkedett, hogy a II. r. vádlott a teljes körű beismerés mellett kizárólag szankcióalkalmazási kérdésekben vitatta a vádat. Ebből a tényből megfelelő eljárásjogi következtetéseket vont le a törvényszék, és nem folytatott bizonyítást az

ítéleti tényállás 2. pontjában foglalt cselekményre. A törvényszék a hatékony pervezetés követelményét szem előtt tartva döntött úgy, hogy a tárgyalást az előkészítő ülés után nyomban megtartja, és a tárgyaláson felvett bizonyítás során is minden perjogi rendelkezést betartott.

[33] A törvényszék ítéletét – a korlátozott fellebbezésből fakadó ítéletszerkesztési szabályokra is figyelemmel – részletesen indokolta Terhelt1 I. r. vádlott tekintetében. A felülbírált ítélet a bizonyítékokat kimerítően vette számba, azok tartalmát nagyrészt irathűen ismertette.

[34] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által a személyi körülmények körében megállapított tényeket a másodfokú nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében kiegészíti azzal, hogy megélhetését alkalmi munkából biztosítja, ebből származó jövedelme nem ismert, és gondokság alatt álló élettársa napi ellátásáról gondoskodik.

[35] A törvényszék az I. r. vádlottat terhelő bizonyítékok értékelése során iratellenes megállapításokat tett, és – minthogy a mérlegelés törvényesség, logika és észszerűség szabályain alapuló elveit is figyelmen kívül hagyta – több logikai hibát vétett, melynek következtében számos téves ténybeli következtetésre jutott. Így az ítélet a Be. 592. § (2) bekezdés *c)* és *d)* pontjában írt részbeni megalapozatlanságban szenved. A részbeni megalapozatlanságot az ítéltábla a Be. 593. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján az ügyiratok tartalma és helyes ténybeli következtetés útján küszöbölte ki. Ennek eredményeképpen a tényállás 1. pontjában írtak (elsőfokú ítélet [32]-[36] bekezdések) helyére következőket illesztette:

[36] „Terhelt1 I. r. vádlott 2018 őszétől 2020. május 13. napjáig a helység1, cím114. szám alatti egyéb1 előtt kétheti rendszerességgel kannabiszt adott el Terhelt2 II. r. vádlottnak. Az ügyletekről személyes találkozások során egyeztettek, ekkor közölte Terhelt2 II. r. vádlott a szükséges mennyiséget is. A kannabisz átadására a egyéb1 előtti parkolóban került sor, Terhelt2 II. r. vádlott ekkor fizette ki a kannabisz ellenértékét, majd átvette az alufóliába vagy dobozba csomagolt kannabiszt Terhelt1 I. r. vádlottól. Terhelt1 I. r. vádlott a kannabiszt 1,6 grammos adagokban árulta 5000 Ft-ért. Terhelt2 II. r. vádlott eleinte ilyen mennyiségben vásárolt, később nagyobb, 20-30 grammos adagokat is vásárolt.

[37] Az Terhelt1 I. r. vádlott cím115 szám alatti lakásában 2020. augusztus 11. napján tartott kutatás során több adagba kiporciózva megtaláltak összesen 1229,8 gramm, 145,41 gramm totál-THC-t tartalmazó kannabiszt, amelyet Terhelt1 I. r. vádlott továbbértékesítés céljából tartott magánál. Terhelt1 ezen kívül a kannabisz adagolásához használt digitális mérlegeket is a lakásában tartotta, és nála megtaláltak 865 000 Ft-ot, 75 eurót és 90 horvát kunát is. Az Terhelt1 I. r. vádlott által továbbértékesítés céljából tartott kannabisz mennyisége a jelentős mennyiség alsó határát 1,2-szeres mértékben meghaladta.

[38] Terhelt1 I. r. vádlott 2020. augusztus 11. napján történt elfogása előtti 2-3 napban, pontosabban meg nem határozható időpontban csekély mennyiségű kokaint fogyasztott el.”

[39] A törvényszék azt helyesen ismerte fel, hogy Terhelt1 I. r. vádlott kábítószer-kereskedői tevékenységére egyetlen közvetlen bizonyítékot ajánlott fel az ügyészség, mégpedig Terhelt2 II. r. vádlott terhelő vallomását. Abban sem tévedett az elsőfokú bíróság, hogy a rendelkezésre álló, ítéletének [125] bekezdésében felsorolt egyéb bizonyítékokat kellett összevetni a terhelő vallomással azért, hogy annak hitelessége ellenőrizhető legyen. Azonban ezen vizsgálat során a bizonyítékokat egyoldalúan és a logika szabályaival össze nem egyeztethető módon értékelte, és így vonta le azt a következtetést, hogy Terhelt1 I. r. vádlott kábítószer-kereskedői magatartása nem bizonyítható.

[40] Tévedett a törvényszék abban is, hogy a bizonyítottság részbeni hiányát annak tudta be, hogy a bizonyítékok nem képezték „azt a zárt logikai láncolatot, ami alapján kábítószer-kereskedelem büntettét lehetne felróni Terhelt1nak” (elsőfokú ítélet [124] bekezdés). A zárt logikai láncolat követelménye kizárólag a közvetett bizonyítással összefüggésben értelmezhető. A közvetett bizonyítás lényege az, hogy nem áll rendelkezésre közvetlen bizonyíték a terhelt bűnösségének bizonyítására, vagyis nincs olyan bizonyító tény, amelyből egyetlen logikai lépéssel el lehetne jutni a bizonyítandó tényhez. Egy bizonyíték akkor közvetett, ha nem közvetlenül a bizonyítandó tényre, hanem egy köztes tényre lehet belőle következtetni, és ez a köztes tény vezet el végül a bizonyítandó tényhez. Ebben a logikai folyamatban a közvetett bizonyíték mindig több tényre enged következtetést, így egyetlen közvetett bizonyíték soha nem elégíti ki a kétséget kizáró bizonyosság követelményét.

[41] Erre vezethető vissza a zárt logikai láncolat követelménye. Ez a közvetett bizonyítékok olyan együttállását feltételezi, amelyben az egyes bizonyítékok önmagukban értékelve ugyan több tényre is következtetést engedhetnek, de valamennyi közvetett bizonyítékot együtt értékelve kizárólag a bizonyítandó tényhez lehet logikai úton eljutni. A zárt logikai láncolat tehát azt jelenti, hogy a közvetett bizonyítékokból származó bizonyító tények összessége nem ad lehetőséget egyéb következtetések levonására – vagyis kizárt a másként történés lehetősége.

[42] Ettől a helyzettől alapjaiban eltérő elemző tevékenységet igényel az a helyzet, amikor egy közvetlen bizonyíték bizonyító erejéről kell a bíróságnak számot adnia. Ilyenkor azt kell vizsgálni, hogy a közvetlen bizonyíték hiteles-e, ha személyi bizonyítékról van szó, a vallomást tevő személy szavahihető-e. Az egyéb bizonyítékok ilyenkor nem a bizonyítandó tényre való logikai következtetés szempontjából relevánsak, hanem azért, mert azok a közvetlen bizonyíték bizonyító erejét növelik vagy csökkentik. Végző soron a bíróságnak arra a kérdésre kell választ adnia, hogy a közvetlen bizonyíték kétséget kizáró bizonyítéknak tekinthető-e, és arra lehet-e tényállást alapítani.

[43] Márpedig a jelen ügyben volt egy igen jelentős közvetlen bizonyíték: Terhelt2 II. r. vádlott vallomása. Az elsőfokú bíróság feladata annak a vizsgálata lett volna, hogy az elsőfokú ítélet [125] bekezdésében amúgy pontosan számbavett bizonyítékok ezt a terhelő vallomást erősítik vagy pedig gyengítik. Ennek a vizsgálatnak az eredményeképpen lett volna abban a helyzetben az elsőfokú bíróság, hogy Terhelt2 II. r. vádlott vallomását törvényesen értékelje, és a megfelelő, helyes logikai következtetéseket vonja le az általa megállapított tényállásban.

[44] Az elsőfokú ítélet érvelésének a lényege az volt, hogy míg szerint Terhelt1 I. r. vádlott következetes és életszerű védekezést terjesztett elő, Terhelt2 II. r. vádlott terhelő vallomása nem volt hiteles. Ez utóbbi állítás már csak azért is részletes magyarázatot igényelt volna az elsőfokú bíróság részéről, mert az előkészítő ülésen a II. r. vádlott beismerő nyilatkozatát elfogadta, és vele szemben ez volt az alapja a bűnösséget megállapító ítéletnek. A beismerő nyilatkozat elfogadásának egyik feltétele az, hogy a beismerő nyilatkozat egyértelmű legyen, és azt az ügyiratok tartalmának alá kell támasztania [Be. 504. § (2) bekezdés c) pont]. Elméletileg elképzelhető az, hogy egy vádlott beismerő nyilatkozata kizárólag a saját cselekvősége tekintetében egyértelmű és egyéb bizonyítékokkal alátámasztott, míg társát terhelő részére ez már nem állapítható meg (ez egyben nem is követelménye a beismerés elfogadásának). De ennek részletes indokait ki kell fejteni az ítéletben, amely során részletekbe menően kell elemezni azt is, hogy a terhelő vallomás az ügyiratok tartalmával mely pontokon nem egyeztethető össze. Ezt az értékelő tevékenységet az elsőfokú bíróság egyoldalúan végezte el: míg a II. r. vádlott vallomását önmagában és az egyéb bizonyítékokkal összevetve értékelte, az I. r. vádlott védekezését illetően már nem tapasztalható hasonlóan kritikus hozzáállás, és e körben az egyéb bizonyítékokkal való összevetés sem felel meg a bírói gyakorlatnak. További hibát követett el a törvényszék azzal, hogy több ponton iratellenesen idézte az ügyiratok tartalmát, más helyeken a köztudomású tényekkel és/vagy a józan ésszel ellentétes kiindulási pontokat választott a logikai levezetések során, és így helytelen ténybeli alaphól vont le következtetéseket, amelyek értelemszerűen nem is lehettek helyesek.

[45] A törvényszék álláspontja szerint Terhelt2 II. r. vádlott terhelő vallomása nem hiteles, mivel „a vásárlások rendszerességére, de az átadás mikéntjére sem volt határozott a terhelő vallomás”, és „az elkövetési időszakra is legalább két különböző nyilatkozata van a II. r. vádlottnak” (elsőfokú ítélet [137]-[138] bekezdések). Egyetértett a másodfokú bíróság az ügyészséggel abban, hogy ez az elsőbírói értékelés a vádlott vallomásában kétségtől függetlenül feltárható bizonytalanságokat indokolatlanul felnagyítva minősítette az egész vallomást hiteltelennek.

[46] Azzal a ténnyel a törvényszék nem foglalkozott, hogy a II. r. vádlott a vásárlások rendszerességére az I. r. vádlottal történt szembesítése során tett részben eltérő tartalmú vallomást. Ez azért lényeges, mert a szembesítésnek pont az az egyik célja, hogy az ellentétes vallomást tevő személyek egy időben történő nyilatkoztatásával a kétséges vallomásrészek tisztázhatók legyenek. Így az, hogy a szembesítés során a vallomás részleteiben változik,

önmagában még nem ad alapot arra a következtetésre, hogy a vallomás teljes egészében hiteltelen.

[47] A törvényszék nem támasztotta alá tényekkel azt a következtetést, amely szerint a II. r. vádlott az elkövetési időszakra két különböző tartalmú nyilatkozatot tett. Terhelt2 II. r. vádlott vallomásának számbavétele során a törvényszék annyit rögzített, hogy 2020. július 30. napján tartott kihallgatásán tett vallomása szerint kb. két évvel korábban ismerkedett meg Terhelt1 I. r. vádlottal, míg a bírósági tárgyaláson már azt állította, hogy elfogása előtt másfél évvel kezdte a kábítószereszt.

[48] A II. r. vádlott vallomásából kinyerhető adatok több okból sem támasztják alá a törvényszék következtetését. Egyrészt a két vallomástétel között eltelt több mint egy év, ami alatt a vádlott emlékezete természetesen kophatott meg annyiban, hogy pontos dátumokra ne emlékezzen. Másrészt pedig a II. r. vádlott már az első kihallgatásán is csak körülbelüli időpontot mondott, és akkor nem is az elfogásához kötötte a dátumot. Így a két vallomás között legfeljebb 3-4 hónapos differencia van. Harmadrészt az elsőfokú bíróság nem idézte a 2021. szeptember 29. napján tartott kihallgatásán tett vallomás azon részét, amely szerint „olyan három éve” ismerte meg Terhelt1 I. r. vádlottat.

[49] A hivatkozott vallomásrészek alapján az látható, hogy Terhelt2 II. r. vádlott bizonytalan volt abban, mikor ismerkedett meg az I. r. vádlottal. Ez azonban nem értékelhető a vallomás hiteltelensége melletti érvként, hiszen már a nyomozás során is éves távlatban jelölte meg a kérdéses időpontot, így a néhány hónapos eltérésnek nincs különösebb jelentősége. A három közölt adatot összeolvasva az adódik, hogy 2018 őszén ismerkedett meg a két vádlott. Terhelt2 II. r. vádlott vallomása következetes volt abban a rendkívül lényeges kérdésben, hogy ekkortól el is kezdett tőle kábítószer vásárolni, voltaképpen ebben merült ki kettejük kapcsolata.

[50] A törvényszék Terhelt2 II. r. vádlott vallomásának értékelése során arra is hivatkozott, hogy az I. r. vádlotton kívüli beszerzési forrásait nem ismertetette, erre a tényre nem folyt nyomozás, rajta kívül nem tárták fel Terhelt1 I. r. vádlott egyéb vásárlóit, nem végeztek semmilyen tevékenységet a II. r. vádlott által megjelölt helyszínen az I. r. vádlott kereskedői tevékenységének felderítésére. Ez a kritika azonban legfeljebb a felderítő tevékenység kapcsán fogalmazható meg, Terhelt2 I. r. vádlott szavahihetőségére viszont semmilyen hatással nincs. Az ügy terheltje még vallomást sem köteles tenni, tőle függetlenül kell az egyéb bizonyítékokat is begyűjteni. Egy személyi bizonyíték bizonyító erejét a vád keretei között az ügyben rendelkezésre álló, a vád és a védelem által felsorakoztatott, a tényállás megállapításához szükséges bizonyítékok alapján kell megítélni. Az ügyészség pedig kizárólag az I. r. és a II. r. vádlott közötti rendszeres kábítószer-adásvételeket tette vád tárgyává, ez határolja be a bizonyíték elfogadhatóságának körét is, az tehát egyáltalán nem függ attól, hogy a vádon kívül eső más tények vonatkozásában az adott személyi bizonyíték esetleg hiányos, mert más, meg nem vádolt személy(ek)re nem tartalmaz adatot. Adott esetre vonatkoztatva tehát semmi jelentősége nincs annak, hogy a II. r. vádlott más beszerzési forrását nem nevezte meg (megjegyzendő: arra sincsenek kétséget kizáró adatok, hogy

ilyenek valóban léteztek volna), vagy hogy nem váltak ismertté az I. r. vádlott más vásárlói is, miként annak sem, hogy ezeknek mi volt az oka. A vád alapján vizsgálendő kérdés ugyanis nem az, hogy igazat mondott-e a II. r. vádlott azzal, hogy más beszerzési forrásai is voltak, vagy hogy az I. r. vádlott másnak is értékesített-e kábítószert, hanem az, hogy igaz-e a II. r. vádlott azon állítása, amely az I. r. vádlott és közte fennállt rendszeres kábítószer adásvételben megnyilvánuló kapcsolatra vonatkozott.

[51] Az elsőfokú ítélet [140] bekezdése szerint az objektív tények, így a gépjármű-kereskedéssel kapcsolatos állítások, vagy az I. r. vádlott lakóhelyére, állítólagos személygépkocsijára vonatkozó adatok sem támasztják alá Terhelt2 II. r. vádlott vallomását. Ezen a ponton az elsőfokú ítélet implicite visszautal a II. r. vádlott vallomásának ismertetésére: a [64] bekezdés szerint az I. r. vádlott a kábítószert a fekete színű, BMW vagy Mercedes típusú gépkocsijából vette elő, a [68] bekezdés szerint a kocsmánál levő gépjárműlerakat az I. r. vádlotté volt.

[52] A törvényszék úgy ítélte meg, hogy az objektív tények cáfolják ezeket az állításokat, ez a logikai levezetés azonban szintén téves. Az I. r. vádlott által használt gépjármű tekintetében azért, mert a II. r. vádlott vallomása nem volt határozott abban, hogy egy terepjáróról volt szó, gyanúsított kihallgatásán úgy nyilatkozott, hogy „fekete színű terepjáró lehetett”. Már ebből is az következik, hogy az a tény, hogy esetleg nem volt az I. r. vádlott birtokában fekete színű BMW vagy Mercedes terepjáró, nem alkalmas a II. r. vádlott vallomásának kategorikus cáfolatára. A törvényszék emellett hiányosan idézte fel az iratok tartalmát, ugyanis az Terhelt1 I. r. vádlott cím115 szám alatti tartózkodási helyén tartott kutatás során az ingatlan kertjében állt egy BMW, amelyre a kutatást ki is terjesztették a nyomozók. A fényképmelléklet alapján megállapítható az is, hogy ez a BMW fekete színű volt, és a karosszéria kialakítása egy autókhoz nem értő ember számára könnyen azt a téves benyomást kelthette, hogy egy terepjáróról van szó. Tehát a kutatás adatai nem hogy cáfolnák, hanem egyenesen alátámasztják Terhelt2 II. r. vádlott vallomását.

[53] A törvényszék nem fejtette ki részletesen, hogy az Terhelt1 I. r. vádlott lakóhelyére vonatkozó adatok miért nem támasztják alá Terhelt2 II. r. vádlott vallomását. Az ügyészség helyesen mutatott rá arra, hogy a nyomozó hatóság a II. r. vádlott vallomása alapján jutott el a helység1, Cím1 szám alatti ingatlanig, amely családi ház két különálló lakással rendelkezik, így a „társasház” megjelölés legfeljebb jogi kategóriaként értelmezve nem vetíthető rá az ingatlanra. A helyszínen megállapította a nyomozó hatóság, hogy ez az ingatlan az I. r. vádlott korábbi tartózkodási helye, ahol Terhelt1 I. r. vádlott hetente többször megjelenik. Megállapították továbbá, hogy a ház udvara autókereskedésként üzemel, és Terhelt1 I. r. vádlott gyanúsított vallomása alapján az is rögzíthető, hogy ennek az autókereskedésnek ő az egyik résztulajdonosa.

[54] Tehát azt Terhelt2 II. r. vádlott valóban pontatlanul jelölte meg, hogy ez az ingatlan lenne az I. r. vádlott lakóhelye. Azonban azt kell értékelni, hogy a II. r. vádlott csupán ebben tévedett, amúgy meg elvezette a nyomozó hatóságot az I. r. vádlott által üzemeltetett autókereskedéshez, ahol ő korábban életvitelszerűen lakott, és ahol a vád tárgyává tett

időszakban is hetente több alkalommal megfordult. Ezeket a tényeket a logika szabályainak megfelelően nem lehet úgy értékelni, mint amelyek cáfolják a II. r. vádlott terhelő vallomását.

[55] A gépjárműkereskedésről tett kijelentéseket hasonlóan kell értékelni. Az elfogadható, hogy a II. r. vádlott tévesen jelölte meg a egyéb1 melletti autókereskedést úgy, hogy az Terhelt1 I. r. vádlotté. Azonban vallomását minden egyéb tekintetben alátámasztják az e körben rendelkezésre álló bizonyítékok: Terhelt1nak volt egy autókereskedése, az autókereskedéssel összefüggő tevékenység (ti. szemben van az eredetvizsga-állomás) miatt tartózkodott rendszeresen a egyéb1n, volt egy fiatalabb férfirokona (ti. az unokaöccse, akivel közösen vitte a kereskedést, és akivel mindig együtt járt a vizsgaállomásra), a késő délutáni-esti órákban napi rendszerességgel tartózkodott a kocsmában.

[56] A törvényszék hivatkozott arra is, hogy Terhelt2 II. r. vádlott terhelő vallomását tanú5 tanú vallomása sem támasztja alá. Ezzel a következtetéssel egyetértett az ítéltábla, azonban a tanúvallomás nem is cáfolja a II. r. vádlott terhelő vallomását. Ugyanis az még elfogadható, hogy a tanú érdeklődött az iránt, hogy kik jelennek meg a egyéb1 előtti parkolóban, az azonban már a köznapi ismeretekkel ellentétes következtetés, hogy ennek folytán mindig minden személyről és az általa végzett tevékenységről évekre visszamenőleg pontosan számot tud adni. Ez különösen így van akkor, amikor azt még Terhelt1 I. r. vádlott is elismerte, hogy délutáni-esti órákban sokan voltak a kocsmá környékén, mert akik a szemben levő vizsgaállomásra vittek gépjárműveket, rendszerint ott várakoztak. Tehát attól még, hogy a tanú nem látta Terhelt2 II. r. vádlottat a kocsmában vagy az előtte levő parkolóban, nem zárható ki, hogy a kábítószer átvételéhez szükséges minimális időre megjelent ott. A törvényszék azon érve nélkülöz minden ténybeli alapot és így merő spekuláció, hogy Tanú5nak „nyilván feltűnt volna” az I. r. vádlott kábítószer-kereskedői magatartása. E körben helyesen hivatkozott az ügyészség arra, hogy ez a magatartás a vele rendszerint együtt járó konspiráció miatt egyrészt a külső szemlélőnek nem feltétlen tűnik fel, másrészt pedig rendkívül rövid idő, akár másodpercek alatt is lebonyolítható.

[57] Itt kell kitérni arra az elsőbírói érvre is, amely szerint a „kábitószer-kereskedelem esetében megszokott rejtett üzleti kapcsolat miatt” valószínűtlen az, hogy Terhelt1 I. r. vádlott a egyéb1 előtt adná át a drogot. Ezzel szemben közismert és a bírósági ügyekben is rendszeresen visszatérő jelenség a kábítószerek közterületen történő árusítása. Ha pedig mindez történik úgy, ahogyan azt a II. r. vádlott állította – azaz cipős vagy üdítőitalos dobozba rejtve – az álcázás miatt feltűnő elkövetői magatartásnak semmiképpen nem értékelhető, sőt, az inkább felel meg az elsőfokú bíróság által megszokottnak titulált rejtett üzleti kapcsolatnak. Így a törvényszéknek ez a logikai levezetése sem fogadható el.

[58] Arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság, hogy Terhelt2 II. r. vádlottnak „hézagos ismeretei lehettek az I. r. vádlottról, őt ismerhette esetleg látásból is”, és saját ügye kedvezőbb elbírálása érdekében tett rá terhelő vallomást (elsőfokú ítélet [146] bekezdés). Az ítéltábla mindenben osztotta az ügyészség álláspontját: az elsőfokú bíróság következtetése nem volt figyelemmel arra a tényre, hogy Terhelt2 II. r. vádlott megjelölte az I. r. vádlott keresztnévét, őt fényképről felismerte, tudta, hogy milyen legális munkája van, milyen autó

van a birtokában, megjelölte volt tartózkodási helyét, ahol jelenleg az autókereskedése üzemel, utalást tett rokoni kapcsolataira és felbomlott párkapcsolatára, feltárta, hogy rendszeresen a kocsmában tartózkodik, elmondta, hogy kannabiszt fognak nála találni, és beszélt arról, hogy kokaint is lehetett tőle szerezni. Ezeket a tényeket az objektív bizonyítékok alátámasztják, így kizárható, hogy Terhelt2 II. r. vádlott csupán látásból ismerte volna az I. r. vádlottat, és róla „hézagos ismeretei” voltak, és még inkább az, hogy a vádlott az I. r. vádlottat az elsőfokú bíróság utalása szerint hamisan vádolta volna meg. Erre kimutatható érdeke nem volt, egy egyszerű, felületes ismeretség ilyenek a legkevésbé sem minősíthető. Terhelt1 I. r. vádlott oldaláról vizsgálva ezeket a bizonyítékokat arra kell következtetni, hogy az I. r. vádlott nem mondott igazat akkor, amikor azt állította, nem is ismeri a II. r. vádlottat. A józan ész alapján kizárható, hogy személyes ismeretség nélkül ilyen mélységű ismeretei lehettek volna a II. r. vádlottnak Terhelt1 I. r. vádlott magánéletéről.

[59] A fenti összefoglalásból látható, hogy a törvényszék Terhelt2 II. r. vádlott terhelő vallomásával szemben számos, többnyire a logikai szabályaival nem összeegyeztethető következtetésen nyugvó és részben iratellenes tényt hozott fel. Ezzel szemben Terhelt1 I. r. vádlott vallomásának központi részét, ti. hogy a nála megtalált jelentős mennyiségű kannabiszt saját fogyasztására vásárolta, lényegében indokolás nélkül, a köztudomású tényekre utalással hitelesként fogadta el (elsőfokú ítélet [131]-[132] bekezdés).

[60] Terhelt1 I. r. vádlott vallomása szerint saját fogyasztásra vásárolta a kannabiszt a rákbetegségéből eredő tünetek enyhítésére, és azért vett 2020. év elején nagyobb mennyiséget, mert a pandémia miatt nem hagyta el a lakását. Ez a vallomás már önmagában is felvet bizonyos életszerűségi problémákat, így elsősorban azt, hogy miért teának lefőzve fogyasztotta a vádlott a kannabiszt, ráadásul adagonként 25-30 grammot elhasználva. Ez az állítás két okból kezelendő fenntartásokkal. Egyrészt 25-30 gramm kannabisz kiskereskedelmi ára grammonként legalább 2000 Ft, az I. r. vádlott vallomása szerint 1700 Ft-ért vette grammját. Ezekből az adatokból az adódik, hogy egy pohár kannabisz teát több mint 40 000 Ft-os ráfordítással állított elő Terhelt1 I. r. vádlott, ami a fájdalomcsillapításnak rendkívül költséges módja a kannabisz szokásos, és egyúttal rendkívül hatásos módjához (azaz annak 1 grammnyi mennyiséget igénylő cigaretta formájában történő elszívásához) képest. Másrészt az elérhető internetes források (vagyis köztudomású tények) szerint egy liter vízhez 1 gramm kannabisz adagolandó a tea készítése során.

[61] A törvényszék nem foglalkozott az I. r. vádlott vallomásában feltárható belső ellentmondásokkal, illetve a vallomás egyes részeit cáfoló objektív bizonyítékokkal sem. Így Terhelt1 I. r. vádlott tárgyalási vallomása szerint 2017-ben ismerkedett meg a utcánév1 utcai rendelőintézetben azzal a név11 nevű személlyel, akitől később a kannabiszt vásárolta. Vele az egyik kontrollvizsgálat során beszélte meg a kábítószer megvásárlását, és 2-3 nappal később vett tőle 1 kg kannabiszt 1 700 000 Ft-os áron. Ehhez képest az I. r. vádlott lakásában több mint 1 kg kannabiszt találtak, ami már a vásárolt mennyiséggel sem egyeztethető össze, de az ellentmondás még élesebbé válik a vádlott vallomása szerint elfogyasztott mennyiség (akár heti 75-90 gramm) beszámításával.

[62] Helyesen mutatott rá az ügyészség arra, hogy az orvosszakértői vélemény adatai szerint Terhelt1 I. r. vádlott utolsó kemoterápiás kezelését 2017. augusztus 21. napján kapta, és már 2017 decemberétől panaszmentes volt. Ezek az adatok alapjaiban vonják kétségbe a vádlott védekezését, aki azt állította, hogy még 2020 nyarán is a kezelések miatti fájdalom miatt fogyasztott kannabiszt. E körben az I. r. vádlott védője perbeszédében arra is hivatkozott, hogy Terhelt1 I. r. vádlott a szakértői vizsgálat során tett nyilatkozatában részletesen feltárta, milyen fájdalmai voltak. Ez a hivatkozás két okból nem fogadható el. Egyrészt a Be. 196. § (3) bekezdése alapján bizonyítékként nem használható fel a terheltnek a szakértő előtt tett azon közlése, amely a vizsgálat tárgyára, a vizsgálati eljárásokra és eszközökre, illetve a vizsgálat tárgyában bekövetkezett változásokra vonatkozó adatokkal kapcsolatos, illetve az eljárás alapjául szolgáló cselekményre vonatkozik. Másrészt ezeket az adatokat az I. r. vádlott a bíróság által a védekezése ellenőrzése céljából kirendelt szakértő vizsgálatára során közölte, így – ha azok egyáltalán felhasználhatók is lennének – azok hitelességét már eleve fenntartásokkal kellene kezelni. Ettől eltekintve a szakértői vélemény „Vélemény” részében írtak voltak azok, amelyek az ügyben objektív bizonyítékként szolgáltak, és ezek a vádlott állításait egyértelműen cáfolták.

[63] Az a vádlotti védekezés sem támasztható alá a közismert tényekkel, hogy a pandémia miatt elrendelt korlátozások akadályozták volna a fájdalomcsillapító gyógyszerek beszerzését. Ugyanis semmi akadálya nem volt annak ebben az időszakban, hogy akár a vádlott onkológusa, akár a házi orvosa felírjon neki legális forgalmazású gyógyszert, ehhez még az I. r. vádlott személyes megjelenésére sem lett volna szükség. Az ítéltábla azt az ügyészi érvet is elfogadta, hogy a toxikológai szakértői vélemény egyértelműen cáfolja Terhelt1 I. r. vádlott védekezését. Ugyanis a szakértői vélemény nem mutatott ki kannabisz fogyasztására utaló vegyületeket a vádlott biológiai mintájából, márpedig ez reálisan nem képzelhető el egy olyan személynél, aki több mint 1 kg kannabiszt tart magánál kizárólag saját fogyasztásának fedezésére, és a javallott 1 gramm felhasználása helyett annak többszöröséből készít magának teát.

[64] Az ítéltábla azzal a következtetéssel nem kíván vitába szállni, amely szerint az Terhelt1 I. r. vádlott lakásában megtalált 16 db nylonzacskó nem köthető a kábítószer-kereskedelemhez. Az elsőfokú bíróság e körben részletes bizonyítást vett fel, értékelte a védelem által rendelkezésre bocsátott bizonyítékokat, és a lefoglalt bűnjeleket a tárgyaláson közvetlenül is megvizsgálta. Ugyanakkor annak elfogadása, hogy a nylonzacskók nem hozhatók összefüggésben a kábítószer terjesztésével, nem gyengíti a beszerzett terhelő bizonyítékok bizonyító erejét, ugyanis Terhelt2 II. r. vádlott soha nem állította azt, hogy ő műanyag zacskóban kapta volna Terhelt1 I. r. vádlottól a kábítószer. Vallomása szerint alufóliába csomagolva, esetleg valamilyen dobozban kapta meg.

[65] Az elsőfokú bíróság kritika nélkül elfogadta az I. r. vádlott azon állítását is, amely szerint a kannabisszal szennyezett mérlegen saját magának adagolta a marihuánát a teához. Ez az állítás egy olyan személy esetében, aki csak saját célra, rendszeresen használja az adott kábítószer, önmagában is megkérdőjelezhető, azonban a rendelkezésre álló terhelő bizonyítékok mellett, párhuzamba állítva azzal, hogy az I. r. vádlott fogyasztásra irányuló védekezése több okból sem fogadható el, kizárólag arra lehet következtetést vonni, hogy Terhelt1 I. r. vádlott a terjesztés céljából porciózta a kannabiszt a mérlegen.

[66] A törvényszék abban is a kereskedői tevékenységet cáfoló tényt vélt felfedezni, hogy Terhelt1 I. r. vádlott lakásán egy nagyobb, 1 kg-ot meghaladó adagban volt fellelhető a kannabisz, nem pedig kiadagolva. A törvényszék álláspontja szerint ez nem a kereskedőre jellemző, mivel a II. r. vádlott is kiadagolva tartotta a lakásában az általa eladni kívánt kábítószereket, és azt mondta, hogy ő is így kapta meg az I. r. vádlottól (elsőfokú ítélet [135]-[136] bekezdés). Ez a következtetés egyrésztől iratellenes módon rögzített tényen alapul, másrésztől pedig a logika szabályaival sem áll összhangban.

[67] Az cím115 szám alatti lakásban tartott kutatás során öt adagban találtak kannabiszt. Ezek közül négy adag kisebb tömegű volt (1. bűnjel: bruttó 92,17 gramm, 4. bűnjel: bruttó 217,86 gramm, 5. bűnjel: bruttó 63,92 gramm, 6. bűnjel: bruttó 44,16 gramm). Az ötödik adag (18. bűnjel) egy nagyobb méretű nylonzacskóban volt, amit a helyszínen megfelelő mérleg hiányában nem tudtak lemérni. A vegyészszakértői vélemény alapján megállapítható, hogy ebben 975 gramm nettó tömegű kannabisz volt. A szakértői vélemény alapján az is megállapítható, hogy az 1. bűnjel két adagban tartalmazott kannabiszt. Tehát iratellenes az elsőfokú ítélet azon megállapítása, amely szerint egy nagyobb adagban találták meg a kábítószer Terhelt1 I. r. vádlott birtokában.

[68] Már önmagában ebből a tényből is az következik, hogy az elsőfokú bíróságnak a hivatkozott következtetése nem lehet helyes. Ezt támasztja alá az is, hogy a II. r. vádlott vallomása szerint nagyobb adagokban is vásárolt az I. r. vádlottól, amivel legalábbis nem ellentétes az a tény, hogy nem grammos adagokban tartotta a kannabiszt az I. r. vádlott. Ahogy az sem életszerűtlen, hogy egy kereskedő akkor kezdi el kiadagolni a kábítószer, amikor már tudja, hogy kinek mekkora mennyiség kell. Ehhez képest az elsőfokú bíróság kizárólag abból a tényből, hogy Terhelt2 II. r. vádlott fogyasztói adagokban tartotta a kábítószer, levonta azt a következtetést, hogy ez az egyetlen módja a kábítószerrel való kereskedésnek.

[69] Terhelt1 I. r. vádlott védője perbeszédében arra hivatkozott, hogy a védencétől lefoglalt számítástechnikai eszközökben tárolt adatok között nincs olyan, amely bármilyen kábítószerrel való tevékenységre utalna. Márpedig – a védő érvelése szerint – ha valóban kapcsolatot tartott volna a vevőivel, ennek lett volna nyoma is. A védő által előadottak ezzel szemben a másodfokú bíróság álláspontja szerint nemhogy az I.r. vádlott védekezését támasztották alá, éppen ellenkezőleg: Terhelt2 II. r. vádlott terhelő vallomását még tovább erősítette. Ugyanis a II. r. vádlott arról adott számot, hogy ő személyesen tartotta a kapcsolatot Terhelt1 I. r. vádlottal, ha kábítószer szeretett volna vásárolni, kiment helység1ra, és ott beszélte meg a részleteket vele. Ezzel tökéletesen egybevág a telefonos vagy egyéb számítástechnikai eszközzel folytatott kommunikáció hiánya.

[70] Mindezek alapján az ítéltábla azt állapította meg, hogy Terhelt2 II. r. vádlott terhelő vallomása alapvetően következetes, és azt a rendelkezésre álló objektív bizonyítékok alátámasztják. Ezzel szemben Terhelt1 I. r. vádlott életszerűtlen, a köztudomású tényekkel és

több ponton a józan ésszel, emellett objektív bizonyítékokkal (igazságügyi orvos- és toxikológiai szakértői vélemények) is ellentétes védekezést terjesztett elő, amelyet több részletben cáfolnak az egyéb bizonyítékok.

[71] A büntetőeljárás rendszerében az elsőfokú bíróság a ténybíróság. Az általa törvényesen megállapított tényállást a másodfokú bíróság a felülmérlegelés tilalma folytán nem változtathatja meg. Ennek azonban feltétele, hogy az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenysége irathűen idézett tényeken alapuljon, az a logikai szabályokkal és a bírói gyakorlatban kimunkált elvekkel összhangban álljon. Ezek a feltételek a fellebbezésekkel támadott ítélet esetében – a fentiek szerint – nem teljesültek, ezért nem volt akadályja annak, hogy az ítéltábla az ügyiratok tartalma és helyes ténybeli következtetések útján az elsőfokú ítéletben rögzített tényállást Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában megfelelően korrigálja.

[72] Az ítéltábla helyesbítette az Terhelt1 I. r. vádlott kokainfogyasztását részletező tényállási részt is. Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az I. r. vádlott elfogását „megelőző – pontosan meg nem állapítható időpontban és mennyiségben – maga is fogyasztott kokaint”. A kokain fogyasztására Terhelt1 I. r. vádlott vallomása mellett a toxikológiai szakértői vélemény állt a bíróság rendelkezésére. Ezekből a bizonyítékokból valóban nem lehet megállapítani a fogyasztás pontos időpontját, azonban az elsőfokú bíróság által választott megoldás két problémát is hordoz magában. Egyrészről ha csak annyit rögzít a tényállás, hogy egy bizonyos időpontot megelőzően történt a fogyasztást, nem derül ki, hogy az elévülési időn belül történt-e a cselekmény. Másrészről ha nincs legalább napokra szűkített dátum, egy esetleges újabb büntetőeljárásban, ahol az elkövetési idő a jelen ügyben történt elfogást megelőzi, nem különíthető el a két részcsselekmény.

[73] Az köztudomású tény, hogy a kokain a fogyasztás követő maximum 2-3 napon belül kiürül a szervezetből, amiből egyenesen következik, hogy Terhelt1 I. r. vádlott a vizeletvételt megelőző 2-3 napban fogyasztotta a kokaint. Ezért az ítéltábla ennek megfelelően módosította a tényállás vonatkozó részét. A módosítás kiterjedt a kábítószer mennyiségére is, amely értelemszerűen kizárólag csekély mennyiségű lehet.

[74] Az így helyesbített és kiegészített tényállásból okszerű következtetést vont a törvényszék a vádlottak bűnösségére. A cselekmények minősítése Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében helyes, Terhelt1 I. r. vádlott esetében a tényállás megváltoztatása folytán korrigálásra szorult. Itt kell kitérni arra is, hogy az elsőfokú ítéletből szinte teljes egészében hiányzik a jogi indokolás, kizárólag az I. r. vádlott esetében utalt a törvényszék arra, hogy magatartása mely bűncselekmény törvényi tényállását meríti ki.

[75] Az ítéltábla által megalapozottá tett tényállás alapján a jogi minősítés során abból kellett kiindulni, hogy 1) Terhelt1 I. r. vádlott több alkalommal adott el kannabiszt Terhelt2 II. r. vádlottnak, 2) az így beszerezett kannabiszt Terhelt2 II. r. vádlott részben továbbértékesítette, 3) Terhelt1 I. r. vádlott lakóhelyén 145,41 gramm totál-THC-tartalmú kannabiszt tartott

továbbértékesítés céljából. Az ügyészség ezt a vádlotti magatartást a Btk. 176. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő jelentős mennyiségű kábítószerre kereskedéssel elkövetett kábítószer-kereskedelem büntettének minősítette.

[76] Ezt a bűncselekményt az követi el, aki kábítószerrel kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik. A bírói gyakorlatban továbbra is az 1/2007. BJE határozat jogértelmezése az irányadó, amely szerint a kereskedéssel elkövetett kábítószerrel visszaélések a forgalomba hozatalnál tágabb elkövetési magatartások: adás-vételek által valósulnak meg, haszonszerzésre irányulnak és magukba foglalnak minden olyan tevékenységet, amely elősegíti, hogy a kábítószer eljusson a viszonteladóhoz vagy a fogyasztóhoz. Ezek közé tartozik a kábítószernek kereskedés céljából történő megszerzése, készletezése is, amely magatartás befejezett önálló tettesi cselekmény.

[77] A Kúria gyakorlatában a kereskedést a forgalomba hozataltól a haszonszerzési cél és a rendszeresség különbözteti meg. Terhelt1 I. r. vádlott esetében mindkét feltétel fennáll, hiszen több alkalommal adott el kannabiszt Terhelt2 II. r. vádlottnak, és az iránt nem merülhet észszerű kétely, hogy ezeket az ügyleteket hasznot realizált. Erre figyelemmel Terhelt1 I. r. vádlott magatartása kimerítette a Btk. 176. § (1) bekezdés 4. fordulataiban írt kereskedés elkövetési magatartást.

[78] Az elsőfokú bíróság jogi indokolása az általa helyesen megállapított tények tekintetében is hiányos volt, így az nem tért ki a vádlottak cselekményével érintett kábítószeresek pontos minősítésére, nem foglalkozott a mennyiségi kérdésekkel, és nem vezette le Terhelt1 I. r. vádlott esetében a minősített eset jogi minősítését sem. Ezeket a hiányosságokat az ítéltábla az alábbiak szerint pótolta.

[79] A bűncselekmények elkövetésekor hatályos jogszabályok szerint a kannabisz és a kokain a Btk. 459. § (1) bekezdés 18. pont a) alpontja alapján alkalmazandó Egységes Kábítószer Egyezmény I. jegyzéke, az amfetamin a Btk. 459. § (1) bekezdés 18. pont b) alpontja alapján alkalmazandó Pszichotróp Egyezmény II. jegyzéke, a pentedron a Btk. 459. § (1) bekezdés 18. pont c) alpontja alkalmazandó az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról szóló 2005. évi XCV. törvény 2. melléklete alapján minősül kábítószernek.

[80] A kábítószer fogalmát meghatározó büntetőjogi normák 2023. január 1. napjával alapvető változáson mentek keresztül, ezért az ítéltáblának azt is vizsgálnia kellett, hogy az ügyben felmerült anyagok az elbírálás időpontjában is kábítószernek minősülnek-e a büntető anyagi jog alkalmazása során.

[81] A Btk. 459. § (1) bekezdés 18. pontjának hatályos szövege szerint az egészségügyért felelős miniszter ellenőrzött anyagokról szóló rendelete 1. mellékletében a kábítószeres 1. és

2., valamint 2. mellékletében a pszichotróp anyagok 1. és 2. jegyzékén szereplő anyag minősül a Btk. alkalmazásában kábítószernek. Az ellenőrzött anyagokról szóló 78/2022. (XII. 28.) BM rendelet 1. mellékletében a kábítószer 1. jegyzéke tartalmazza a kannabiszt és a kokaint, a 2. mellékletben a pszichotróp anyagok 1. jegyzéke tartalmazza a pentedront és a pszichotróp anyagok 2. jegyzéke tartalmazza az amfetamint. Tehát a vádlottak cselekményeivel érintett anyagok büntetőjogi szempontból továbbra is kábítószernek minősülnek, amiből az is következik, hogy az elbíráláskori törvény nem kedvezőbb a vádlottakra nézve. Ezért továbbra is a cselekmények elkövetése idején hatályos törvény szerint kellett elbírálni a vádlottak cselekményeit [Btk. 2. § (1) és (2) bekezdés].

[82] Az irányadó vegyészszakértői vélemény szerint az Terhelt1 I. r. vádlott lakásában lefoglalt kannabisz összesített hatóanyag-tartalma $145,31 \pm 1,08$ gramm volt. A Btk. 461. § (1) bekezdés c) pontja szerint kannabisz esetén a csekély mennyiség felső határa 6 gramm totál-THC, a (3) bekezdés a) pontja alapján a jelentős mennyiség alsó határa 120 gramm totál-THC. Erre figyelemmel az állapítható meg, hogy az Terhelt1 I. r. vádlott által továbbértékesítés céljából tartott kannabisz mennyisége a jelentős mennyiség alsó határát meghaladta, annak 1,2-szerese volt.

[83] A Btk. 176. § (3) bekezdése szerint súlyosabban minősül a kábítószer-kereskedelem büntette, ha azt a vádlott jelentős mennyiségű kábítószerre követi el. Ezért az ítéltábla azt állapította meg, hogy Terhelt1 I. r. vádlott a Btk. 176. § (1) bekezdés 4. fordulatába ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő kábítószer-kereskedelem büntettét valósította meg a tényállásban írt cselekményével. Ezt a bűncselekményt a törvény 5 évtől 20 évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel rendeli büntetni.

[84] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabási körülményeket túlnyomórészt helyesen tárta fel. Azzal nem értett egyet az ítéltábla, hogy az a tény is enyhítő körülményként értékelhető, miszerint a vádlottak szabadságelvonással járó kényszerintézkedés hatálya alatt álltak. A büntetés kiszabás során értékelhető körülményekről szóló 56. BK vélemény nem sorolja fel a büntetés kiszabási körülmények között a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés tényét. Az előzetes fogvatartás kizárólag az időmúlással összefüggésben merül fel: a Kúria iránymutatása szerint az időmúlásnak nagyobb a nyomatéka, ha a vádlott előzetes fogvatartásban volt. Tehát az ítéltábla a bűncselekmény elkövetése óta eltelt időt értékelte enyhítő körülményként, aminek a nyomatékát növelte az a tény, hogy mindkét vádlott személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés hatálya alatt állt az elsőfokú ítélet kihirdetéséig.

[85] Az ítéltábla azzal sem értett egyet, hogy a Terhelt2 II. r. vádlott által tett beismerő vallomásnak kisebb a nyomatéka, mivel – a törvényszék érvelése szerint – a kábítószer értékesítése körében enélkül is rendelkezésre álltak a bizonyítékok. Az kétségtelen, hogy számos terhelő bizonyítékot szerzett be a nyomozó hatóság, de a vevők beazonosítása, az általuk vásárolt kábítószer fajtájának, mennyiségének és árának a pontos meghatározása a II. r. vádlott beismerő vallomásán alapult. A másodfokú bíróság által módosított tényállás alapján az is megállapítható, hogy a II. r. vádlott vallomása alapján azonosították Terhelt1 I. r.

vádлотtat, enélkül az ő kézrekerítése csak komolyabb erőforrásokat és hosszabb időt igénylő nyomozati cselekmények útján lett volna lehetséges. Azt is értékelni kellett, hogy a II. r. vádlott az előkészítő ülésen beismerte bűnösségét, így a bizonyítási eljárást sommásan tudta lefolytatni az ő tekintetében a törvényszék. Ezek a tények azt alapozzák meg, hogy az ítéltábla a II. r. vádlott által tett beismerő vallomást nagy nyomatékka értékelje a büntetéskiszabás során.

[86] Az ítéltábla nem értett egyet az Terheltl I. r. vádlott terhére róható súlyosító körülmények elsőbírói értékelésével sem. Az kétségtelen, hogy a korábbi elítélések súlyosító hatása az eltelt idővel csökken, azonban azt nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy az I. r. vádlottat már három alkalommal ítélték el különböző bíróságok, legutóbbi büntetése felfüggesztett szabadságvesztés volt, méghozzá kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmény miatt, ráadásul a vádlott (részben) ennek hatálya alatt követte el a jelen eljárásban terhére rótt újabb hasonló jellegű szándékos bűncselekményét. Ezek a tények nagy nyomatékú súlyosító körülményként voltak értékelendők.

[87] Az Terheltl I. r. vádlott tekintetében irányadó büntetéskiszabási körülmények értékelése eredményeképpen az ítéltábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság eltúlzottan enyhe büntetést szabott ki. A törvényszék által megállapított minősítés mellett az irányadó büntetési tételkeret 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztés volt. Ehhez képest az enyhítő szakasz teljes kihasználásával szabta ki a büntetést a bíróság, és ennek ítéletében semmilyen indokát nem adta.

[88] A másodfokú bíróság által rögzített helyes minősítésre figyelemmel az irányadó tételkeret alsó határa nem változott, az továbbra is 5 év, a felső határ határozott tartamú szabadságvesztés esetén 20 év. A Btk. 80. § (2) bekezdése szerint a 12,5 éves középértéktől kiindulva kellett az ítéltáblának a büntetés mértékét meghatároznia. Az ítéltábla nem tudott olyan körülményt feltárni, amely indokolhatná a Btk. 82. § (1) bekezdésében foglalt enyhítési lehetőséget. A bírói gyakorlat szerint erre akkor kerülhet sor, ha a vádlott személyében rejlő társadalmi veszélyesség lényegesen alacsonyabb az átlagosnál, de indokolhatja az enyhítő szakasz alkalmazását a vádlott eljárás során tanúsított magatartása és az általa elkövetett bűncselekménynek a tipikustól jelentősen elmaradó tárgyi súlya is.

[89] Terheltl I. r. vádlott büntetett előéletű, egyik korábbi elítélése kábítószer birtoklása miatt történt. A bűncselekmény elkövetését nem ismerte be, megbánást az eljárás során az ítéltábla rendelkezésére álló adatok szerint nem tanúsított. Cselekménye nem tekinthető csekély tárgyi súlyúnak, hiszen a legsúlyosabb, a kereskedés elkövetési magatartással valószínűleg a kábítószer-kereskedelmet. Ezek mellett a tények mellett annak nincs különösebb jelentősége, hogy a bűncselekménnyel érintett kábítószer mennyisége a jelentős mennyiség alsó határát alig haladja meg. Ez a tény csupán arra vezethette az ítéltáblát, hogy a büntetés tartamát a törvényi minimumban állapítsa meg.

[90] Az ítéltábla által kiszabott szabadságvesztés meghaladta a három évet, ezért a Btk. 37. § (3) bekezdés *a)* pont *ad)* alpontja alapján a végrehajtási fokozatot fegyházra kellett módosítani. A másodfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés tartamára figyelemmel a büntetés felfüggesztésének a Btk. 85. § (1) bekezdésében írt alapfeltétele már nem áll fenn, ezért az ítéltábla a büntetés felfüggesztését kimondó rendelkezést mellőzte.

[91] A Budaörsi Járásbíróság a 2016. március 22. napján jogerőre emelkedett 11.B.90/2016/6. számú ítéletével Terhelt1 I. r. vádlottat kábítószer birtoklása büntette miatt 1 év 10 hónap – végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett – börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte. A próbaidő utolsó napja 2019. március 21. napja volt. Az ítéltábla által helyesbített tényállás szerint Terhelt1 I. r. vádlott 2018 őszétől árult kábítószerrel Terhelt2 II. r. vádlottnak. Ezekből az adatokból az állapítható meg, hogy az I. r. vádlott a kábítószer-kereskedelem büntettét részben a próbaidő hatálya alatt követte el, ezért a felfüggesztett büntetés végrehajtását a Btk. 87. § *a)* pontja alapján el kellett rendelni.

[92] Mivel a másodfokú bíróság Terhelt1 I. r. vádlottat szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte, és ő méltatlan a közügyekben való részvételre, a másodfokú bíróság azok gyakorlásától a Btk. 61. § (1) bekezdése és a 62. § (1) bekezdése alapján eltiltotta.

[93] Az elsőfokú bíróság Terhelt2 II. r. vádlott esetében is tévesen értékelte a bünteteskiszabási körülményeket. Az elsőbűntényes, idősebb korú, az eljárás során mindvégig tényfeltáró és társát is terhelő beismerő vallomást tett vádlott esetében azt kell megállapítani, hogy a büntetési célok, különösen a speciális prevenciók célok a büntetés végrehajtási nélkül is elérhetők. A kedvező személyi körülmények mellett a II. r. vádlottnak az eljárás során tanúsított magatartásából is azt a következtetést lehet levonni, hogy a prevenciók cél részben már magával az eljárás lefolytatásával is részben teljesült, így szükségtelen a büntetés végrehajtása. Erre figyelemmel az ítéltábla a vele szemben kiszabott 2 év szabadságvesztés végrehajtását a Btk. 85. § (1) bekezdés alapján felfüggesztette. A próbaidő tartamát a másodfokú bíróság a Btk. 85. § (2) bekezdésében írt keret teljes kihasználásával állapította meg a II. r. vádlott által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyára figyelemmel.

[94] A törvényszék a feltételes szabadság legkorábbi időpontjáról, valamint a vádlottak által előzetes fogvatartásban és bűnügyi felügyelet hatálya alatt töltött idő beszámításáról a törvénynek megfelelően rendelkezett. E körben annyi módosítást igényelt az elsőfokú ítélet rendelkező része, ami a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztéséből, illetve annak mellőzéséből következett.

[95] A nyomozó hatóság Terhelt1 I. r. vádlottól nagyobb mennyiségű készpénzt foglalt le. A kábítószer-kereskedelem elkövetési idejéből fakadóan ezt az összeget úgy kell tekinteni, mint amit az I. r. vádlott a kábítószerrel való kereskedelem ideje alatt szerzett, ezért az a Btk. 74/A. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján vagyonelkobzás alá esik. Mivel a védelem nem

bizonyította ennek a vagyonnak a törvényes eredetét, a másodfokú bíróság elrendelte a vagyonek kobzást.

[96] Terhelt2 II. r. vádlott védője indítványt tett a 420 000 Ft visszatartásának mellőzésére arra figyelemmel, hogy az a II. r. vádlott élettársának, tanú6-nak a tulajdonába tartozik, így neki is kell kiadni.

[97] A Be. 321. § (1) bekezdése szerint a lefoglalás megszüntetésekor a lefoglalt dolgot annak kell kiadni, aki a büntetőeljárás tárgyát képező cselekmény elkövetésekor annak tulajdonosa volt és tulajdonjogával kapcsolatban észszerű kétség nem merül fel. A Be. 323. § (1) bekezdése szerint a terheltnek kiadandó dolgot a vele szemben megállapított pénzbüntetés, vagyonek kobzás vagy bűnügyi költség biztosítására vissza lehet tartani, erről az ügydöntő határozatban kell rendelkezni.

[98] Az elsőfokú bíróság a kérdéses 420 000 Ft lefoglalását megszüntette, és azt a bűnügyi költség megfizetésére visszatartotta. Annak az elsőfokú bíróság megfelelő indokát adta, hogy milyen bizonyítékok alapján állapította meg azt a tényt, amely szerint ez az összeg legális forrásból származott. Ezért a lefoglalás megszüntetéséről szóló ítéleti rendelkezés törvényes. A törvényszék azonban elmulasztott rendelkezni arról, hogy a pénzüsszeget kinek kell kiadni, márpedig – a felhívott jogszabályhelyek logikájából fakadóan – ez megelőzi a visszatartásról szóló rendelkezést. Ugyanis visszatartani kizárólag a terheltnek kiadni rendelt pénzüsszeget lehet, ezért a rendelkező részből ki kell derülnie, hogy a kiadás az ő javára szól. Az elsőfokú ítélet indokolásából ugyan kiderül, hogy a törvényszék a II. r. vádlottnak kívánta kiadni a pénzt (elsőfokú ítélet [155] bekezdés), de ennek kimondása a rendelkező részben nem mellőzhető.

[99] A törvényszék elmulasztotta annak bemutatását, hogy a 420 000 Ft miért a II. r. vádlottnak jár vissza. Azt helyesen állapította meg, hogy tanú6 tanúvallomására figyelemmel a pénzüsszeg legális eredete bizonyított, mivel az részben a tanú fizetéséből, részben az általa felvett személyi kölcsön összegéből állt össze. Ebből a tényből azonban le kellett volna vonni azt a következtetést, hogy ez a pénzüsszeg tanú6 tulajdonában tartozik, mivel közte és a II. r. vádlott között élettársi kapcsolat állt fenn, így ők önálló vagyonszerzőnek tekintendők [Ptk. 6:516. § (1) bekezdés]. Vagyis a pénzüsszeg tulajdonosa tanú6, így azt a lefoglalás megszüntetés után neki kell kiadni. Ebből pedig az következik, hogy a visszatartásnak nincs helye, hiszen az kizárólag a terheltnek kiadni rendelt dologgal kapcsolatban rendelhető el.

[100] A II. r. vádlott védője azt is indítványozta, hogy fennmaradó 1 551 000 Ft-ot az ítéltábla a II. r. vádlottnak rendelje kiadni. Érvelése szerint eredményes ellenbizonyítást vezettek arra, hogy ez az összeg legális forrásból, a II. r. vádlott javára megítélt kártérítésből származott.

[101] Az elsőfokú bíróság azért rendelt el vagyonekobbzást erre az összegre, mert álláspontja szerint ekkora összeg tartása nem egyeztethető össze a II. r. vádlott életvitelével, és az sem fogadható el, hogy 10 évvel az utolsó kifizetés után a kártérítési összeg bő egynegyede megmaradt. Ezzel az érveléssel az ítéltábla mindenben azonosulni tudott, az csupán annyi kiegészítést igényel, hogy a vagyonekobbzásra a Btk. 74/A. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján került sor. Ez a törvényhely lehetőséget ad arra, hogy a vádlottól lefoglalt vagyon egésze elvonható legyen akkor, ha annak törvényes eredete nem bizonyított. Az erre vezetett védői bizonyítás részben, a tanú6 tulajdonába tartozó 420 000 Ft tekintetében volt sikeres. A fennmaradó pénzösszeg esetében nincs jelentősége annak, hogy az ítéleti tényállásban megállapított ügyletekből mekkora haszna származott a vádlottnak, hiszen nem a Btk. 74. § (1) bekezdés *a)* pontja a vagyonekobbzás jogalapja. A vagyonekobbzás lehetőségének kiterjesztésével pont az volt a jogalkotó szándéka, hogy a hosszabb időn át elkövetett, haszonszerzésre irányuló bűncselekmények esetében akkor is elvonható legyen a vagyongyarapodás, ha az összes részselekmény és az azokból származó vagyon utóbb már nem tárható fel.

[102] Az elsőfokú bíróság az Terhelt1 I. r. vádlottól lefoglalt digitális mérlegek lefoglalását megszüntette, és azokat az I. r. vádlottnak rendelte kiadni. Ennek indokai az elsőfokú ítéletből nem pontosan követhetők, az csupán arra utal a [176] bekezdésben arra, hogy a kábítószer-kereskedelemmel nem érintett dolgok lefoglalását megszüntette, és azokat a tulajdonosoknak rendelte kiadni. Arra azonban nem volt figyelemmel az elsőfokú bíróság, hogy még az általa az Terhelt1 I. r. vádlott terhére megállapított minősítés mellett is el kellett volna kobozni a kannabisszal szennyezett mérleget, hiszen az a kábítószer birtoklása elkövetéséhez használt eszköznek minősül. Az ítéltábla által megállapított helyes minősítés mellett a mérlegek elkobbzása szintén kötelező a Btk. 72. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján.

[103] Az elsőfokú bíróság az egyéb bűnjelekről és a bűnügyi költségről a törvénynek megfelelően rendelkezett.

[104] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1), (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyéb törvényes rendelkezéseit pedig a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[105] A másodfokú eljárásban Terhelt2 II. r. vádlott kirendelt védőjének eljárásával kapcsolatban merült fel bűnügyi költség. Mivel a II. r. vádlott javára bejelentett védői fellebbezés eredményes volt, ezt a bűnügyi költséget a Be. 613. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján az állam viseli.

dr. Borbás Virág Bernadett s.k.

dr. Ignácz György s.k.

dr. Raczky Katalin s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Budapesti Környéki Törvényszék 2022. február 17. napján kihirdetett 10.B.69/2021/39. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.137/2022/12. számú ítéletében foglalt változtatásokkal 2023. február 9. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. február 9.

dr. Borbás Virág Bernadett s.k.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Moncz Tímea

tisztviselő